

Blok tematyczny: Ja i moja rodzina.

Temat dnia: Czym jest dom?

Cel lekcji: Ćwiczyć systematycznie stosowanie poprawnych liczebników przy podawaniu daty. Kształcić rozumienie ze słuchu. Uwrażliwić uczniów na tekst poetycki. Porozmawiać o wartościach związanych z domem rodzinnym. Utrwalać umiejętność celnego wysłuchiwanie informacji z czytanego tekstu. Utrwalić wiedzę o formach czasownika w czasie teraźniejszym. Pokazać praktyczną funkcję w składni zdania. Kształcić umiejętność pracy w grupie. Wdrażać do samodzielnego myślenia i oceniania faktów oraz zdarzeń. Uczyć selekcjonowania materiału

Pomoce:

Uczeń: przybory szkolne.

Nauczyciel: tekst źródłowy, tekst z lukami i tabelki gramatyczne, wyrazy do wykorzystania w zadaniu domowym dla każdego ucznia.

Zapis w dzienniku: Powitanie wprowadzające w temat. Podanie bieżącej daty i krótkie ćwiczenia wymowy w związku z tym. Rozumienie ze słuchu. Wiersz bez tytułu wychowawcy domu dziecka. Wypełnianie tekstu z lukami. Nadawanie wierszowi tytułu. Praca w grupach - gromadzenie słownictwa. Uczniowskie prezentacje. Elementy interpretacji wiersza - słownictwo zawarte w tekście i jego znaczenie. Czasowniki w czasie teraźniejszym: umiem, opowiem, zrozumiem, powiem. Stosowanie poznanych form czasownika w zdaniu.

Przebieg:

1. Powitanie wprowadzające w temat: *Dzień dobry wszystkim, którzy lubią przebywać w domu. Dzień dobry wszystkim, którzy kiedyś chcieliby zbudować swój dom. Dzień dobry wszystkim, którzy lubią opowieści o różnych domach. Dzień dobry wszystkim, którzy mieszkają w starym domu z duszą. Dzień dobry wszystkim, którzy przyglądali się kiedyś jak dym uchodził z komina.* (itp.)

2. Podanie daty i krótkie, ale starannie przeprowadzone ćwiczenie z liczebnikami.

-*Który dzisiaj jest?*

-*Dzisiaj jest? Dzisiaj jest 23(dwudziesty trzeci) listopada 2018 (dwa tysiące osiemnastego roku) roku.* (Zwracamy uwagę na wyrazistą wymowę grupy spółgłoskowej "trz". To są dwie głoski i obie powinniśmy w wymowie usłyszeć. Należy też pamiętać, że "rz" ubezdźwięcznia się, więc słyszymy "tsz" i to jest jak najbardziej prawidłowe, ale poważnym błędem jest wymawianie w tym miejscu "cz", bo to pojedyncza i zupełnie inna głoska).

3. Kształcenie rozumienia ze słuchu.

N. przygotowuje dla każdego ucznia wersję wiersza z lukami.

Polecenie N: *Słuchajcie uważnie. Przeczytam wam teraz wiersz, w tekście, który otrzymacie za chwilę są luki. Trzeba je wypełnić. Wiersz przeczytam dwa razy.*

4. Sprawdzenie efektów ćwiczenia. N. mówi:

Weźcie do ręki długopisy, sprawdzimy wasze prace. Słuchajcie uważnie, będę czytać i zatrzymywać się w odpowiednich miejscach. Chętne osoby podejść do tablicy i zapiszą poprawnie brakujące słowo. Poprawcie starannie swoje błędy. Pytajcie w razie najmniejszych wątpliwości.

5. N. Mówi: *Tekst wiersza leży przed wami. Zwróćcie uwagę, że nie ma tam tytułu. Autorka go nie nadała. Jaki tytuł nadalibyście temu wierszowi?*

(Zakładamy w tym miejscu, że większość dzieci poda tytuł "Dom", ale możemy także rozważyć z uczniami inne propozycje).

A dlaczego wybralibyście tytuł "Dom"?

Oczekiwane odpowiedzi ucznia. Kilka wariantów:

Słowo dom powtarza się wielokrotnie i wskazuje na temat całego wiersza.

Mówi się tu o domu.

Wiersz opowiada o domu.

W wierszu mowa jest o domu.

6. Praca w grupach. Uczniowie otrzymują planszę. N. mówi: *Zanim przyjrzymy się dokładnie wierszowi, chciałabym, abyście sami odpowiedzieli na pytanie czym jest dom i z czym wam się kojarzy. Zbudujecie teraz, pracując w grupach, dużą planszę słownikową. Niech znajdą się na niej wszystkie wyrazy, które waszym zdaniem kojarzą się z domem. Możecie je też posegregować na te, które nazywają osoby kojarzące się z domem, te które nazywają uczucia i te które nazywają przedmioty związane z domem.*

Możecie korzystać ze słowników (jeśli N. nimi dysponuje) lub słowników internetowych w telefonie (jeśli jest taka możliwość). Jeśli nie ma powyższych możliwości, N. wcześniej przygotowuje dla uczniów spis różnych wyrazów, z którego uczniowie mogą wybierać te najbardziej potrzebne. Spis może być przygotowany w formie luźno rozrzuconych na planszy wyrazów.

Przykładowy zestaw do ćwiczeń:

mama, tata, rodzice, rodzeństwo, dziadkowie, babcia, dziadek, własny pokój, obiad, posiłki, stół, wspólne biesiady, zrozumienie, bezpieczeństwo, poczucie bezpieczeństwa, ciepło, radość, szczęście, miłość, dobro, schronienie, rodzina, ciepło, zaufanie, lojalność, wiara, pomoc, wsparcie, przyjaźń, spokój, zabawa, uśmiech, wieczór, światło, przytulnie, czysto, Mnie zawsze to słowo kojarzy się z wieczorkiem, światło, zapach świeżego ciasta, zapach cynamonu, zapach przygotowywanego obiadu, przyjemny gwar. (itp.)

N. powinien zwrócić uwagę na negatywne skojarzenia dzieci i dopuścić je do głosu, jeśli mają ochotę wyrazić swoje emocje inaczej. W internecie znalazłam opis wypowiedzi dziecka, które powiedziało, że jemu dom kojarzy się z odrabianiem lekcji. Taka wypowiedź też powinna się znaleźć na planszy (jeśli padnie). Można chwilę porozmawiać o braku czasu w rodzinie, o nadmiernym przepracowaniu jej członków i zagadnienie poruszyć także ogólnie na zebraniu z rodzicami na wywiadówce.

Po zakończeniu pracy grup uczniowie prezentują swoje plansze. N. zwraca uwagę na wymowę i zapis wyrazów. Wyrazy, na utrwaleniu których nauczycielowi zależy przede wszystkim, zostają zapisane w zeszycie.

7. Praca w grupach z tekstem.

Polecenie dla uczniów: *Wynotujcie z wiersza i zapiszcie w zeszytach wyrazy, które osobie mówiącej w wierszu kojarzą się z domem.*

Gotowy materiał: sen, sufit, dach, komin i sroka, płot, brzoza, szczeble, brama, kot na płocie, kawa, cukier do tej kawy, praca w ogrodzie, stół okrągły, krzesła przy tym stole, nóż, łóżka, sypialnia, taras, poduszka, **my**.

Z grupą swobodnie mówiącą po polsku można omówić znaczenie interpretacyjne zaimka kończącego wiersz i wskazać jako klucz do interpretacji całości.

8. Lekcję można także wykorzystać do usystematyzowania odmiany w czasie teraźniejszym czasowników zawartych w zwrotce pierwszej.

bezokoliczniki: powiedzieć, umieć, zrozumieć, opowiedzieć.

	ja	powiem, umiem, zrozumiem, opowiem.
	ty	powiesz, umiesz, zrozumiesz, opowiesz.
	on, ona, ono	powie, umie, zrozumie, opowie
	my	powiemy, umiemy, zrozumimy, opowiemy
	wy	powiecie, umiecie, zrozumiecie, opowiecie
	oni, one	powiedzą, umieją, zrozumieją, opowiedzą

9. Zadanie domowe. Uzupełnij zdania podanymi w ramce czasownikami. Wyrazy musisz postawić w odpowiednich formach. Pamiętaj o tabeli odmiany, ona pomoże ci wykonać to zadanie bez błędów.

powiedzieć, umieć, zrozumieć, opowiedzieć.

1. Jutro rano ci: dzień dobry.
2. Wszyscy wiedzą, że ugotować dobrą zupę pomidorową.
3., jeśli nie będziesz chciała wziąć udziału w naszym spotkaniu.
4. Gdy wrócisz do domu, ci zabawną historyjkę.
5. ci prawdę, jeśli obiecasz, że jej nikomu nie zdradzisz.
6. Mój brat rozwiązać najtrudniejsze zadanie z matematyki.
7. Gdy Basia wyjaśniła mi to za zadanie, od razu wszystko.
8. Czy mi, co wydarzyło się wczoraj po południu?

Aneks dla nauczyciela:

Autorka wiersza: była wychowanicą domu dziecka, imię i nazwisko nieznane.

A dziś Ci **powiem** jak ja dom **rozumiem**,
a **opowiem** jak potrafię i najlepiej **umiem**.

Dom to sen przy oknie niebieskim jak noc głęboka,

to sufit, to dach, to komin i na kominie sroka.

Dom to płot i brzoza przy nim cała w złocie,
to szczeble i brama i nasz kot na płocie.

Dom to kawa wulkanowa gdy do niego wracam
i cukier do tej kawy i w ogrodzie praca.

Dom to stół okrągły, ten co w kuchni stoi
i krzesła przy tym stole i nóż co nam chleb kroi.

Dom wreszcie to te wszystkie na pięterku łóżka
i sypialnia nasza i taras i poduszka.

A wszystko to są tylko takie słowa i sny
bo Dom moja miła to przecież my.

Tekst z lukami do ćwiczeń:

A dziś Ci jak ja dom rozumiem,
a opowiem jak potrafię i najlepiej umiem.

Dom to sen przy oknie niebieskim jak noc głęboka,
to sufit, to dach, to i na kominie sroka.

Dom to płot i brzoza przy nim cała w złocie,
to szczeble i i nasz kot na płocie.

Dom to kawa wulkanowa gdy do niego wracam
i cukier do tej kawy i w ogrodzie

Dom to stół okrągły, ten co w kuchni stoi
i krzesła przy tym stole i nóż co nam kroi.

Dom wreszcie to te wszystkie na pięterku łóżka
i nasza i taras i poduszka.

A wszystko to są tylko takie słowa i sny
bo Dom moja to przecież my.